

KÖZGAZDASÁGI
POLITECHNIKUM
ALTERNATÍV GIMNÁZIUM

1096 Budapest, Vendel u. 3.
Tel.: 215 4900, Fax: 215 4906
Internet: www.poli.hu
e-mail: titkar@poli.hu

ILYENEK VAGYUNK

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ
TANULÓKRA VONATKOZÓ KÜLÖN
KÖVETELMÉNYEK

2020

TARTALOM

Művészetismeret-kommunikáció	2
Történelem és társadalomismeret.....	4
Matematika.....	6
Idegennyelvi kommunikáció	9
Természettudomány	11
Földrajz.....	14
Gazdasági ismeretek.....	17
Digitális kultúra.....	18
Alkotás	20
Testkultúra.....	22

Művészetismeret-kommunikáció

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos tanulóknál a magyar nyelv grammatikai struktúrájának tudatos felépítésével kerül fejlesztésre a kifejező beszéd, a szövegértés, valamint az írott nyelv elsajátítása.

Kiemelt szerepet kap a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszéd fogyatékoság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása, emellett segítő számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)

A kommunikációban a pragmatikai és a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása.

A nyelvi hagyományok és helyi szokások átélésén, ápolásán keresztül a társadalmi környezet megismerése, a tájegységekhez kapcsolódó nyelvhasználat pedig a rugalmas nyelvhasználat fejlődésében játszik fontos szerepet.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikációs kompetencia fejlesztése.

Mivel a fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására, hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést, ezért ezek fejlesztése, vagy kompenzációja kiemelt feladat.

Hallássérült tanulók

Komplex nyelvi fejlesztésre van szükség a hallássérült tanulók esetében, speciális feladatokkal, módszerekkel a nyelvi kommunikáció mind teljesebb értékű elsajátításának céljából. A tananyagot differenciáljuk, redukáljuk, és helyettesítjük az irodalmi műveket a tanulók nyelvi állapota, fejlettségi szintje szerint.

A feldolgozott műveket minél többféle módon szemléltetjük, minél több vizuális szemléltetőeszközt használunk, hogy nemzeti kultúránk minél szélesebb körben elérhetőek legyenek számukra is.

Mozgáskorlátozott tanulók

Az anyanyelvi kommunikáció teszi lehetővé a társas kapcsolatok kialakítását, a gondolatok közlését, az információ megszerzését és közvetítését – ezek mindegyike hatással van a mozgáskorlátozott tanulók önálló életvitelének kialakítására, illetve szűkebb és tágabb környezetükbe történő beilleszkedésére, ezért fejlesztése kiemelten fontos.

Amennyiben – a sérülés következtében – akadályozott a szóbeli, vagy az írásbeli kommunikáció, a képességek speciális módszerekkel történő fejlesztésére, vagy kompenzációra van szükség, igazodva a tanuló mozgásállapotához, illetve az életkorához.

Az írásbeli kommunikáció akadályozottsága a technikai eszközök (számítógép, adaptációk, kommunikátorok) használatával kompenzálható. Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, a tanulók életkorának megfelelő gyakorlatorientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történik.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

A vak és aliglátó gyermek ismeretsajátításában elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők (pl. színek, fények, fényképek, festmények, távolság, monumentalitás érzékelése), a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet kialakítani. Kiemelt szerepet kap a szóbeli számonkérés. Kívánatos a dramatizálás során a játékbátorság növelése, a közönség előtti megszólalás lehetőségének biztosítása.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreit, azok tartalmát és követelményeit a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük. A tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel és eszközökkel segítjük.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet.

A Művészetismeret-kommunikáció tantárgyban ezen kívül a beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a kiemelt cél. Kiemelt fontosságú a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, felolvasóprogramok használata).

Történelem és társadalomismeret

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak –egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus célja, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni.

A jogi szövegek értelmezése, azok alkalmazása a hazafias viselkedésre nevelésben játszik fontos szerepet.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak, a szociális és állampolgári kompetencia körébe tartozó ismeretek, képességek és attitűdök teljesskörű elsajátítása mélyebb szociális megértést feltételez. Mivel az autizmus spektrum zavarok lényegi jellemzője a szociális megértés sérülése, az érintett tanulók esetében elsősorban a tények, ismeretek, együttélési szabályok elsajátítása az elsődleges. Az érdekvédelmi szervezetek, az Európai Unió esélyegyenlőségi programjának megismerése és az érdekvényesítéshez szükséges szociális kompetenciák fejlesztése fontos a tudatos állampolgárrá nevelés érdekében,

Hallássérült tanulók

A műveltségi terület speciális fejlesztési tartalmát képezi a tér-idő viszonylatok kialakítása, a tájékozódási képesség, a történésekből, folyamatokból a tendenciák felismertetése. Mindez segítséget nyújt a hallássérült embernek sajátos problémái miatti akadályozott helyzetében a társadalmi környezetben való eligazodásához, szocializációjához. A tananyagot differenciáljuk, redukáljuk, és helyettesítjük az ismeretanyagot a tanulók nyelvi állapota, fejlettségi szintje szerint.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a nemzeti öntudat kialakítását megerősítsük saját élményű ismeretszerzéssel (pl. osztálykirándulásokon, múzeumlátogatásokon keresztül), hogy az érintett tanuló ne csak a nyelvalapú információátadásra hagyatkozzon. A tapasztalatszerzés által növeljük a tanulók vállalkozókedvét, amit az iskola egyéb rendezvényein kamatoztathat.

Mozgáskorlátozott tanulók

A társadalomban való aktív részvételt segítő szükség a tantárgy keretein belül a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.

Mintaadást nyújthat az alkotó, értelmes életcélok kitűzéséhez a fogyatékos személyek történelmi tevékenységének bemutatása. Sajátos tartalmat jelenthet a fogyatékos személyek társadalmi megítélése a történelem során, a társadalmi, politikai helyzet, a kulturális színvonal és a fogyatékos személyek helyzete, megítélése közötti összefüggés, a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályok és érdekvédelmi szerveződések, fogyatékosokkal foglalkozó intézmények ismerete. Hangsúlyt helyezünk az önálló véleményformálás és közösségi feladatvállalás támogatására, ezzel felkészítve a tanulókat a demokratikus magatartásformák gyakorlására.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

A műveltségi terület esetében kiemelt cél, hogy a tanulók tájékozódni tudjanak a társadalmi környezetben, minél több közvetlen tapasztalatot, állandóan bővíthető ismeretet szerezzenek a társadalmi valóságról. A tantárgy oktatásánál speciális szemléltető eszköz (a domború térkép, illetve a domború ábra) segíthetik a tanulók tájékozódását. Az interneten történő információgyűjtés során szükség esetén megengedett optikai segédeszköz, speciális képernyőnagyító-, olvasó szoftver alkalmazása. A társadalmi ismeretek tekintetében fontos megismertetni a tanulókkal a látássérültekre vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések. Az aktív állampolgárrá válás érdekében a tanítványok ismerkedjenek meg a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezményekkel, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályokkal.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó keret-területi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetőek, a tanítási-tanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet. Számolunk a grammatikai szint esetleges sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége, ezért kimemelt figyelmet fordítunk a megfelelő tanulási technika alkalmazására (gondolattérkép, bemutatók, folyamatábrák, vázlatok). Kulcsfontosságú az idegen szavak (történelmi személyek, helynevek, fogalmak) pontos memorizálása, a vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése.

Matematika

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgáskorlátozott tanulók

A matematikai kulcskompetencia fejlesztése beépül a mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába.

A mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

A pedagógiai fejlesztő folyamat során alkalmazzuk a differenciálást és szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét, hogy segíteni tudjuk a tanulót a követelmények teljesítése során.

A problémamegoldó-képesség, az összefüggések felismerése és gyakorlati alkalmazása hozzájárul az önálló életvitel, az önrendelkező életforma kialakulásához, így a területet kiemelt módon fejlesztjük. Az ismeretelsajátítás, képességfejlesztés során, ha szükséges, speciális eszközöket alkalmazunk.

Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de a matematika műveltségi területhez tartozó tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A fejlesztés kiemelt feladatai közé tartozik a felzárkóztatás, differenciálás, valamint a tehetséggondozás. A kerettanterv/helyi tanterv szintjén az egyes tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges módon differenciálunk.

A hallássérülésből adódó szókincs-, és beszédértésbeli, a szövegértő olvasásbeli eltérések kihat/hat/nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztését a tevékenykedtetéssel, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok alkalmazásával valósítjuk meg.

A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlását a gyógypedagógus bevonásával valósítjuk meg.

A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban reprezentáljuk számukra.

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a szemléltetést, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.

A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.

Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a hallássérült gyermekeknek a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükségük, ezért biztosítjuk a korrepetálás lehetőségét.

Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt kihasználjuk matematika órákon is.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez illeszkedő módon differenciálunk, egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot.

Autizmus spektrumzavar

Kiemelkedő jelentőségű a megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés tanítása, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása. Különös hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

A matematikai ismeretek elsajátításában és a matematikai képességekben nagy egyéni különbségekre számíthatunk az autizmus spektrumán, a kiemelkedő matematikai tehetségtől a súlyos megértési nehézségekig terjedően. Cél a matematikai műveltség és kompetencia egyén által elérhető legmagasabb szintjének biztosítása.

Esetükben számolni kell azzal, hogy a matematikai kulcskompetenciához rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani.

Ezek mellett figyelembe vesszük a szociális, kommunikációs és kognitív deficiteket. Egyénre szabjuk a mérést, tervezést, fejlesztést, elvégezzük a tananyag szűrését (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközöket, módszereket veszünk igénybe egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

Pszichés fejlődési zavar

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett habilitációs-rehabilitációs foglalkozás, korrepetálás a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

A helyi tantervben foglalt tananyagot a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük, a tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel irányítjuk. Kiemelten foglalkozunk ebben a csoportban a diszkalkuliás tanulókkal.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatokat igyekszünk megvalósítani, de a matematikai műveltségi területhez tartozó tartalmak és a matematikai kulcskompetencia (fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) egyénenként módosulhat, a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének fontos eszköze, a szabályok, definíciók precíz elvárásának elkerülésével.

Beszédfigyatékos tanulók

A beszédfigyatékos tanulók matematikai fejlesztésénél figyelembe vesszük a tanuló egyéni sajátosságait.

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számosság-

gal kapcsolatos ismeretek tanításakor különös figyelmet fordítunk a megfelelő tempó kialakítására, és építünk a tanulók maximális együttműködésére, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel vagyunk a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztését speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósítjuk meg.

Megköveteljük a matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatát, mert ez a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók

A gyengénlátó, aliglátó tanulók matematika oktatásának is kiemelt területe a biztos számolási készség kialakítása, hangsúlyt fektetve a fejszámolási készség fejlesztésére, az ismerethordozók (feladatgyűjtemények, táblázatok, számológépek) használatára.

Szemléltetéshez és a tanulói munkához gyakran speciális (adaptált) eszközöket kell használni (speciális vonalzó, körző stb.);

Amennyiben szükséges, speciális szemléltetést és segédeszközöket biztosítunk, így a gyengénlátó, aliglátó tanuló is megismerheti és használhatja a matematikai jeleket, képleteket, modelleket, geometriai ábrákat, grafikonokat.

A geometria tanítása során a vizuális észlelést lehetőség szerint kiegészítjük tapintásos megismeréssel.

Az értékelés során engedmények tehetők a mérés, szerkesztés pontossága, grafikonkészítés, térbeli építések, írásbeli munkák esztétikumára.

Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretet biztosítunk, az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat.

Idegennyelvi kommunikáció

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak –egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket.

A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segítik.

Fontos pedagógiai cél a beszéd fogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során. A különböző népek gondolkodásmódjának megismerése, annak nyelvben megjelenő sajátosságainak felismerése által közelebb kerülnek hazánk értékeinek megismeréséhez is.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók idegen nyelv tanulása során hiányozhat, módosulhat az idegen nyelv rugalmas, a kommunikatív partnerhez alkalmazkodó használata, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények valódi megértése és kifejezése, annak ellenére, hogy a nyelv mechanikus elsajátítása megtörténhet. Így esetükben különösen nagy hangsúlyt kap az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése. A kiemelkedő tehetségű diákoknak az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése megvalósulhat nemzetközi projekteken való részvétellel. Ehhez azonban speciális felkészítésre a bejósolhatóságra törekedni kell.

Hallássérült tanulók

A siket és nagyothalló tanulók oktatásában az élő idegen nyelv műveltségi terület tanítása a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik. Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.

Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegennyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

Mozgáskorlátozott tanulók

A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazására.

Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő tanulók esetében az auditív tanulási módszereket helyezzük előtérbe. Ugyanakkor a beszéd- és kommunikációs zavarok gátolhatják egyes mozgáskorlátozott tanuló aktív részvételét az idegen nyelvi szóbeli kommunikációban – ebben az esetben az írásbeli kommunikáció előtérbe helyezése jelenthet megoldást. A testbeszédet és a mimikát csak részben lehet bevonni a nyelvtanulásba, ugyanakkor többször kerülhet sor egyéb nonverbális eszközök használatára. A mozgásos játékokban, feladatokban differenciálásra vagy adaptálásra lehet szükség. Az eljátszással, utánzással, hangeffektusokkal, manipulációval járó tevékenységekben és az azokkal kapcsolatos elvárásokban is az érintett gyermek képességeihez alkalmazkodunk.

Minden esetben szükséges a sérülésnek leginkább megfelelő tanulási módszer megválasztása.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

Az oktatás során nagy hangsúlyt kap a hallás utáni tanulás. A gyengénlátó tanuló sajátítsa el az önálló tanuláshoz szükséges eszközök használatát is, valamint az elektronikus szótár kezelését. Az ismeretsajátításban hangsúlyosabb szerepet kap a hallás útján történő nyelvtanulás. Az idegen nyelvi projekteknél a tanulók ismerjék meg az Európai Unióról a vak és látássérült emberek számára készült, esélyegyenlőséget biztosító kiadványokat.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettanterv ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetőek, a tanítási-tanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek.

Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereit helyezzük előtérbe. A tanulást segítő módszerek közül kiemelt szerepet kap a szöveg auditív tolmácsolása, a megfelelő tanulási technika feltérképezése (pl. képek, folyamatábrák, gondolattérkép, hangfájlok, hangoskönyvek)

Természettudomány

Célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

Differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

Mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgáskorlátozott tanulók

A mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

A pedagógiai fejlesztő folyamat során alkalmazzuk a differenciálást és szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét, hogy segíteni tudjuk a tanulót a követelmények teljesítése során.

A természettudományos kulcskompetencia fejlesztése beépül a mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába.

A kompetenciaterület a sikeres társadalmi integráció, illetve az önálló életvitel fontos részét képezi, így a Politechnikumban fókuszba kerül az egyéni képességstruktúrához igazodó fejlesztés, a hiányosságok pótlása, a nem megfelelően működő területek fejlesztése, kompenzálása, kiemelt figyelmet fordítva a tapasztalatszerzésre, a különféle tevékenységekben való tevékeny közreműködésre.

Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de a természettudomány műveltségi területhez tartozó tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

A hallássérült gyermek/ fiatal esetén az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítjük. (Pl. terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt kihasználjuk természettudomány órákon is.

Figyelembe vesszük a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez illeszkedő módon differenciálunk, egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot.

Autizmus spektrumzavarral rendelkező tanulók

A természettudományos ismeretek elsajátítása tartozhat az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók erősségei közé, többlétféle támogatást igényelhetnek azonban az ismeretek gyakor-

lati alkalmazása terén. Az érintett tanulók jellegzetesen sajátos speciális ismeretszerzési nehézségei miatt a tanulás során nem számíthatunk a gyermekek spontán érdeklődésére, előzetes megfigyeléseire, élményeire. E területen is nagy hangsúlyt kap a közvetlen tapasztalás.

Esetükben számolunk azzal, hogy a természettudomány tantárgyhoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani.

Ezek mellett figyelembe vesszük a szociális, kommunikációs és kognitív deficiteket. Egyénre szabjuk a mérést, tervezést, fejlesztést, elvégezzük a tananyag szűrését (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközöket, módszereket veszünk igénybe egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

Beszéd-fogyatékos tanulók

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazásával segítjük az egyes összefüggések mechanikus memorizálását.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva törekszünk arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. A természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése is szerepet kap az oktatás folyamatában.

Szisztematikusan építkezve támaszkodunk az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audiovizuális formában hozhatók közel a beszéd-fogyatékos tanulókhoz.

Pszichés fejlődési zavarral rendelkező tanulók

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatokat igyekszünk megvalósítani, de a természettudomány műveltségi területhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) egyénenként módosulhatnak, ez a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben foglalt tananyagot a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük, a tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel irányítjuk. (Fejlesztő foglalkozás).

A gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók

Célunk, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanuló természettudományos kompetenciája kiterjedjen a gyengénlátással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretekre is, ezért ezeket az ismereteket beépítjük a tananyagba.

Széles tapasztalati bázis biztosításával (hallás, szaglás, tapintás kiegészítő szerepe) segítjük a tervszerű megfigyelés elsajátítását.

Kihasználjuk az IKT lehetőségeit: pl. kísérletek követése lassítási-nagyítási, gyors megismétlési lehetőséget biztosító videókkal.

A teljes látást igénylő jelenségek elsajátítását csak az ismeret szintjén várjuk el (egyes fizikai, kémiai, biológiai jelenségek, pl. fénytán).

Lehetőséget biztosítunk a tanári és a tanulói kísérletekben való aktív részvételre. Amennyiben szükséges, a kísérleteket adaptáljuk, gyengénlátó, aliglátó tanulók által követhetővé tesszük (láthatóvá tétel, védőszemüvegek használata), segítjük az önálló vizsgálódásokat, megfigyeléseket.

A követelmények tekintetében – pl. a balesetek elkerülése érdekében – a tanulói kísérleteknél egyéni elbírálást alkalmazunk.

Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretet biztosítunk, az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat.

Földrajz

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgáskorlátozott tanulók

A mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

A pedagógiai fejlesztő folyamat során alkalmazzuk a differenciálást és szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét, hogy segíteni tudjuk a tanulót a követelmények teljesítése során.

A természettudományos kulcskompetencia fejlesztése beépül a mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába.

A kompetenciaterület a sikeres társadalmi integráció, illetve az önálló életvitel fontos részét képezi, így a Politechnikumban fókuszba kerül az egyéni képességstruktúrához igazodó fejlesztés, a hiányosságok pótlása, a nem megfelelően működő területek fejlesztése, kompenzálása, kiemelt figyelmet fordítva a tapasztalatszerzésre, a különféle tevékenységekben való tevékeny közreműködésre.

Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de a természettudomány műveltségi területhez tartozó tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

A hallássérült gyermek/ fiatal esetén az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítjük. (Pl. terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt kihasználjuk természettudomány órákon is.

Figyelembe vesszük a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez illeszkedő módon differenciálunk, egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot.

A nemzeti öntudat kialakításában kiemelten fontos a hazai természeti és gazdasági értékek felismerése személyes élmények (pl. osztálykirándulások, erdei iskola) segítségével.

Autizmus spektrumzavar

A természettudományos ismeretek elsajátítása tartozhat az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók erősségei közé, többlettámogatást igényelhetnek azonban az ismeretek gyakorlati alkalmazása terén. Az érintett tanulók jellegzetesen sajátos speciális ismeretszerzési nehézségei miatt a tanulás során nem számíthatunk a gyermekek spontán érdeklődésére, előzetes megfigyeléseire, élményeire. E területen is nagy hangsúlyt kap a közvetlen tapasztalás. A természettudományok területén nagy egyéni különbségeket tapasztalunk az autizmus spektrumán.

Esetükben számolunk azzal, hogy a földrajz tantárgyhoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani.

Ezek mellett figyelembe vesszük a szociális, kommunikációs és kognitív deficiteket. Egyénre szabjuk a mérést, tervezést, fejlesztést, elvégezzük a tananyag szűrését (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközöket, módszereket veszünk igénybe egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

Beszéd fogyatékos tanulók

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazásával segítjük az egyes összefüggések mechanikus memorizálását.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva törekszünk arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. A természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése is szerepet kap az oktatás folyamatában.

Szisztematikusan építkezve támaszkodunk az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audiovizuális formában hozhatók közel a beszéd fogyatékos tanulókhoz.

A különböző népek földrajzának megismerése, annak nyelvben megjelenő sajátosságainak felismerése segítenek a nemzeti öntudat kialakításában.

Pszichés fejlődési zavarral rendelkező tanulók

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatokat igyekszünk megvalósítani, de a földrajz műveltségi területhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) egyénenként módosulhatnak, ez a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben foglalt tananyagot a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük, a tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel irányítjuk. Egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot. Külön figyelmet fordítunk a térképhasználat tanítására és gyakoroltatására, az absztrakt ábrákon való tájékozódásra. Ide tartozik a grafikonok, táblázatok, diagramok értelmezése is.

A gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók

Célunk, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanuló természettudományos kompetenciája kiterjedjen a gyengénlátással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretekre is.

A tartalom feldolgozása során biztosítjuk a gyengénlátó, aliglátó tanulók számára használható térképeket (lényegkiemelő, kontrasztos, esetenként tapintható jelzések stb.). Színvak tanulók számára speciális térképeket használunk.

A követelményeknek ismeretanyag szempontjából teljes körűen, de a gyengénlátó, aliglátó tanulók által használt eszközzel kell eleget tenniük.

Ha szükséges, az aliglátó tanuló számára engedmény adunk a térképről történő helymeghatározás leolvasásában, távolságmérés pontosságában.

Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretet biztosítunk, az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat.

Gazdasági ismeretek

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényűhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszéd fogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelmdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása feladathelyzetbe. Fontos, hogy a tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

A tárgyhoz szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat. Emiatt ezen műveltségterület fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

A tantárgy során fontos szerepet kap a látássérült tanulók boldogulásához szükséges egyéni tervek készítésére, az életpálya – építésre való képesség, az általa választható foglalkozások körének ismerete, az alkalmazkodás a változó, kínálkozó lehetőségekhez.

Kellő figyelmet fordítunk a sikerorientáltság, innovációs készség kialakítására.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó keret-tantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetőek, a tanítási-tanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek.

Digitális kultúra

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók: Beszéd fogyatékos tanulók esetében kiemelten kezeljük a kommunikáció minden csatornájának fejlesztését. A verbális formában nehezebben feldolgozható tananyagot igyekszünk széleskörű digitális eszköztárral (pl. hanganyagok írássá alakítása, felolvasó programok, hangoskönyvek és jegyzetek, szövegszerkesztő és helyesírást ellenőrző funkciók) elérhetővé tenni. Az akadálymentes kommunikációval a tanulók társas kapcsolatainak kialakításában és fenntartásában segítünk.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók: A képzés kiegészül a gépirással, mely lehetővé teszi az informatikai és számítástechnikai eszközök, illetve egyéb más egyénre szabott kommunikációt segítő eszközök megismerését, használatát. A biztonságos internethasználat, az adatvédelem betartása és a cyberbullying megelőzése fontos feladat az autizmussal élő diákok digitális kultúra oktatása során.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók: A képzés kiegészül a gépirással, valamint a felolvasóprogramok készség szintű alkalmazásával. A tanulók megismerkednek az elektronikus könyvtárak, hangtárak felhasználásával. Ezáltal lehetőség nyílik a látássérült tanulók önálló ismeretszerzésére az infokommunikációs csatornák és speciális digitális eszközök, programok felhasználásával. A tanulási folyamatban fontos a biztonságos internethasználat és a közösségi portálokból rejlő veszélyek megismertetése a látássérült tanulókkal.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók: A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása lehet a tanulók erőssége. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, preferenciákra szabásában, adaptálásában. Másrészt a sokszor jól működő algoritmikus, komputációs gondolkodás fejlesztésének eszközei is. Az életpálya-építés, pályaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készség szintű használatának elsajátítása.

Mozgáskorlátozott tanulók: A mozgáskorlátozott tanulók esetében a magabiztos és pontos számítógép-használat, a számítógép adta lehetőségek kreatív használata kedvezően befolyásolhatja a pályaorientációt, a munkába állás feltételeként szolgálhat (akár távmunka keretében is), így megfelelő időt kell biztosítani a dokumentumkészítés, információszerzés témakörök gyakorlati részének elsajátítására.

Hallássérült tanulók: Hallássérült tanulók esetében kiemelt fontossága van annak, hogy a vizuális csatornát minél hatékonyabban és teljeskörűbben fel tudják használni a tájékozódásban, ismeretszerzésben. A képzés kiegészül a gépírással, ami az írott kommunikáció használatát teszi egyszerűbbé. Fontos azonban, hogy ezt kiegészítsük a szókincs, fogalomhasználat, rugalmas nyelvhasználat folyamatos fejlesztésével. A hallássérült személyek számára készült lehetőségekkel is tisztában legyenek (pl. feliratozás, jelnyelvi tolmácsolás), azokat használni tudják. Fontosnak tartjuk a média befolyásoló szerepének és hatásainak ismeretanyagát az érintett diákoknak is elérhetővé tenni. A tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez mérten tudjuk differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Alkotás

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

A művészeti nevelés érték közvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelő képesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére, amelyekre az alkotás órákon külön hangsúlyt fektetünk.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

A művészetek sokoldalúan segíthetik az autizmus-specifikus egyéni fejlesztést. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek, amelyet támogatni kell. Emellett a Nat által meghatározott ismeretek ebben az esetben is az egyéni képességektől függően sajátíthatók el.

Hallássérült tanulók

A kreativitás fejlesztése szempontjából megkülönböztetett jelentőséggel bír a vizuális kultúra fejlesztése, a különböző manuális technikák megismertetése és sokoldalú művelése. A tanulók teljesítménye e műveltségi terület egyes részterületein eléri a halló társak produktumait.

Mozgáskorlátozott tanulók

A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze az alkotás. A megfelelő eljárások, módszerek, testhelyzetek, eszközök megtalálása és adaptív alkalmazása hozzásegíti a tanulót az alkotó folyamathoz.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

E műveltségi terület esetében a fejlesztési feladatok módosítására van szükség: a tárgy- és környezetkultúrára koncentráltan, illetve a művészeti alkotásokra vonatkozóan a vizuális érzékelés helyébe a tapintással történő érzékelés lép.

A vizuális kultúra keretében az alkotás elsősorban a domborúrajz elsajátítását jelenti, ami a síkban speciális módon készített ábrák elemzésével, értelmezésével, létrehozásával a többi szaktárgy (pl. geometria, földrajz, fizika, kémia) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós készségét, kézügyességét. Speciális eszközei: fólia, rajztábla, vonalhúzó,

körzők, sablonok stb. Ugyancsak kiemelt jelentőségű a térbeli ábrázolás alkalmazása (modellek, agyagozás stb.)

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó keret-tantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetőek, a tanítási-tanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet.

Testkultúra

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak, azonban a fejlődés útjai, módjai és kialakulásuk időtartama mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgáskorlátozott tanulók

Testkultúra speciális céljai, fejlesztési feladatai a mozgáskorlátozott tanuló diagnózisától, egészségügyi állapotától, aktuális fejlettségi szintjétől függően az egészségügyi rehabilitációval és rehabilitációval összhangban valósul meg. A testkultúrát tanító tanár mindenkor figyelembe veszi a mozgáskorlátozott tanuló egyéni képességeit, sérüléseit, s ennek megfelelően sérülésspecifikus és egyénileg adaptált mozgásanyaggal foglalkoztatja őt a tanórán. A mozgáskorlátozott tanulók mozgás nevelését iskolánk szakképzett gyógytornászai végzik. Ennek célja és feladata a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja. Új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása. A mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése, az állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése, a motoros képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése, az egészséges életre nevelés. A mozgásállapottal kapcsolatos ismeretek átadása, a szükségletek tudatosítása, a fiatalok egyéni felelősségének hangsúlyozása, az ezekből adódó kötelezettségek ellátása kiemelt feladat.

Látássérült tanulók

Kiemelt speciális cél a látássérült tanulók rendszeres fizikai aktivitásra nevelése, a térbeli tájékozódás fejlesztése, a tartáshibák megelőzése, mozgásuk harmóniájának kialakítása. A látássérült tanulók sportolási lehetőségekkel való megismertetése, és bekapcsolódásuk segítése az iskolai sportéletbe. Feladatunk a tanulók látássérüléséből adódó baleset megelőzésének szem előtt tartása.

Hallássérült tanulók

A testkultúra kiemelt speciális céljai közé tartozik a hallássérült tanulóknál esetlegesen előforduló mozgáskoordinációs zavarok és a térbeli orientációs zavarok korrekciója, a meglévő jó adottságok továbbfejlesztése, fizikai kondíció növelése és az egészséges életmódra nevelés. Versenyhelyzetekben a halló társakkal való együttműködési készség, kapcsolatok kialakítása.

Beszéd fogyatékos tanulók

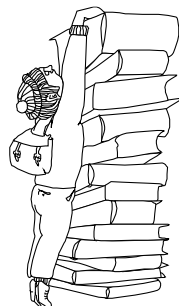
A kiemelt speciális cél a téri orientáció, a mozgás és ritmus, beszédkoordináció fejlesztése, a kortárs kapcsolatok erősödése a sporttevékenységek által.

Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

Kiemelt speciális cél a testkultúra tantárgy tanításában a rendszeres mozgás iránti igény kialakításán túl a különböző csapatjátékokba való bevonódás, a szociális megértés fejlesztése, a társas interakciók megértése, adekvát válaszreakciók adása, élménymegosztás iránti igény felkeltése, a szorongás oldása. Mindezen célok eléréséhez szükséges a speciális kognitív stratégiák kiépítése.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Kiemelt speciális cél a szenzomotoros integráció megteremtése, a téri orientáció fejlesztése. Hiperaktivitással és figyelemzavarral küzdő tanulók esetében a csapatjátékok során erősíteni kell a szabálytartást, az egymásra figyelést, az együttműködési készség fejlesztését.

Közgazdasági Politechnikum

Alternatív Gimnázium

SNI követelmények

*

Cím: 1096 Budapest, Vendel u. 3.

Telefon: 215-4900, fax: 215-4906

Internet: www.poli.hu

e-mail: titkar@poli.hu

*

A bevezetőt írta: Nagy Ilona
Műszaki szerkesztő: Majer Tibor
Felelős szerkesztő: Nagy Ilona
Felelős kiadó: Diósi Alojzia

2020